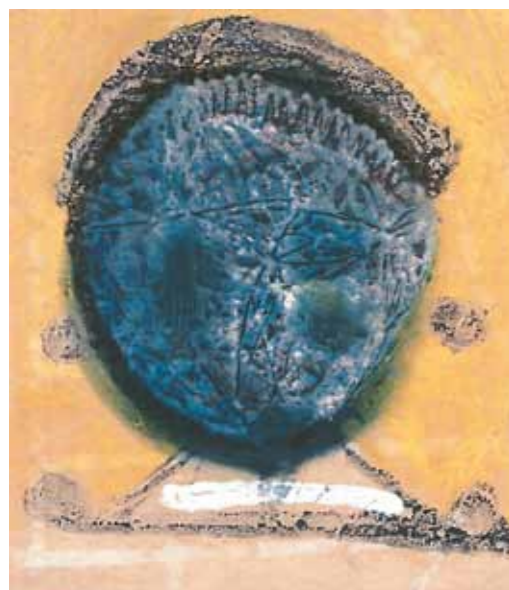

1. Kondor Béla munka közben, 1960-as évek elején

Az 1950-es évek végén, a pályája kezdetén álló Kondor Béla számára a korabeli, hazai képzőművészet két meghatározó irányzata, vagyis a kultúrpolitika által támogatott szocialista realizmus és a főiskolán uralkodó posztnagybányai, posztimpresszionista szellem egyaránt idegenül hatott. Ő mégsem az ún. „modernekhez”, hanem elsősorban a művészettörténet nagy alakjaihoz (Giotto, Dürer, Grünewald, Rembrandt, Goya) és az ortodox ikonképekhez fordult saját festői nyelvének kialakításában. Nem véletlen nevezte Németh Lajos „emberfestőnek” Kondort, hiszen a festő-barát tudatosan választott előképeiben és műveiben egyaránt egy etikai magatartást, az emberismeret és önismeret lehetőségét látta,¹ míg magában Kondorban, a 20. század nagy humanistáját. Kondor sok tekintetben meg is felelt ennek a képnek, a nagy elődökhöz mérten maga is több műfajban tevékenykedett: kiváló grafikus volt (a „rézkarc király”), verseket írt, zenélt, hangszereket készített és talált fel, illetve érdeklődött a repülőszerkezetek iránt.

2. Kondor Béla: Gömbfej, 1959
Antal-Lusztig Gyűjtemény, Debrecen

146. ► KONDOR BÉLA (1931-1972)

Női fej, 1957

Olaj, fa, 52x35 cm
Jelzés nélkül

Kezdő ár: 7 500 000 Ft / 24 194 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimated value: 29 032 – 38 710 EUR

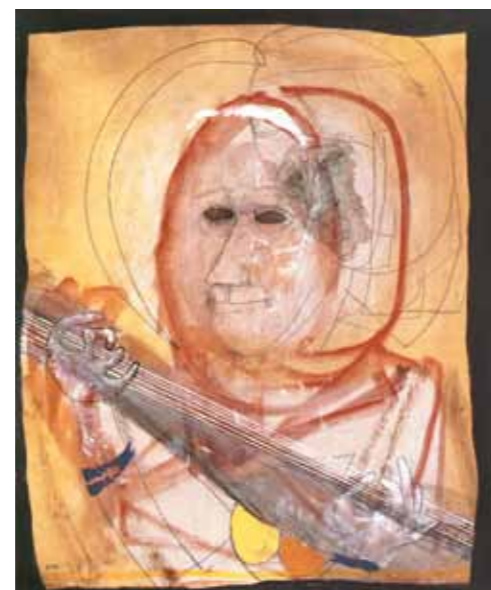
OEUVRE-JEGYZÉK: 1957/2.

► In: Kondor Béla (1931–1972).
Bolgár Kálmán – Nagy T. Katalin (szerk.), Magyar Nemzeti, Galéria, Budapest, 1984.

Kondor számos portrét készített alig másfél évtizedes munkássága alatt. Ezek többnyire erős konstrukciós hajlamról, karakterépítésről és stilizációról árulkodnak. Nem az individuális jegyek érdekelték elsősorban, ennél fontosabb volt számára a tipizálás, és bizonyos karakterjegyek egybegyűjtése, amely majd az egyén lényegét adják. Kondor arcképeinél a vonalak az arc anatómiai szerkezetéhez igazodnak, ez a belső struktúra adja meg sokszor az egész kép szerkezetét. Az arcok mellett különös hangsúlyt fektetett a kezekre, így a legtöbb portrén modelljei valamit fognak a kezükben, amely ezáltal azok attribútumává válnak (pl.: *A műtűcsök felbocsátása*, 1958; *Késes ember*, 1959; *Asszony ékszeretknőssel*, 1967; *Férfi csókával*, 1970).

Kondor képei között sok a női portré. Legtöbbjük valószínűleg konkrét személyt ábrázol, de ezek azonosítása az erős stilizálás miatt gyakran lehetetlen. A most aukcióra kerülő festményen szereplő nő jellegzetes, modern frizurát és öltözé-

3. Kondor Béla: Nő virággal, 1958
Herman Ottó Múzeum, Miskolc

ket (fekete garbó) visel, mindez azonban zavart kelt a nézőben, mivel a forma és a megvalósítás módja egy több száz éves hagyományt, az ikonfestészetet eleveníti fel. Kondornál az emberi arc ábrázolása nem pusztán a portré műfajának háttárral való játék, hanem akárcsak a középkori ikonoknál, az arc a rész-egész viszonyrendszere alapján maga az Ember, másfelől Isten képmása (ikon), illetve konstrukciója, egy folytonosan alakuló és változó képződmény. Az ikonokhoz hasonlóan a *Női portré* (1957) című kép is fára készült, azonban Kondor kerül mindenféle díszítést vagy aranyozást. Az aranyt – amely a transzcendencia egyik megjelenési formája a középkori ikonoknál – a kék sötét, egyben megnyugtató árnyalata váltja fel. A háttér Mária köpenyének színét idézheti fel a nézőben, a nő enyhén oldalra billenő feje, a lesütött szem, a fiús jelleg és a puritán forma azonban (a modern) Jeanne d'Arc személyét juttathatja eszünkbe.

Földes Léna

4. Kondor Béla: Gitáros nő, 1967
magángyűjtemény

¹ Németh azt a középkori, humanista felfogást fedezi fel Kondor műveiben, amely szerint minden mértéke és alapja az ember, így a világ csak az ő viszonyrendszerei által válik értelmezhetővé. A különbség, hogy míg mindez anno harmonikus egységként, Kondornál diszharmonikus küzdelemként van ábrázolva.

